

פרוטוקול מס' 60

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום א', כו' באלול תש"ל - 27.9.70, בשעה 10.00

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

י. ש. בן-מאיר - היו"ר
נ. אליעד
א. אנקוריון
י. ארידור
מ. ביבי
מ. בן-פורת
ב. הלוי
מ. פרוש

מוזמנים:

מ. גלס - יועץ משפטי במשרד המשפטים
י. מינץ - יועץ משפטי במשרד התחבורה
שוהם - יועץ משפטי במשרד התחבורה

מזכירת הוועדה: ר. מלחי

רשמה: נ. רינגלר

סדר-היום: חוק הטיס (עבירות ושיפוט), תש"ל-1970.
(סעיפים: 16 - 21).

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אני פותח את הישיבה.

סעיף 16א:

א. אנקורינג: אם לא נציין במפורש דברים נוספים הנלווים ל"קשר ונטיון" בסעיף 16א, אילו דברים לא יהיו מכוסים אם לא יפורשו בחוק?

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אני מקבל את סעיף 16א ואת ההגדרה "מעשה" - "לרבות מחדל ונטיון".

מ. גלס: השותפות לאחר המעשה, לפי החוק הכללי, גוררת אחריה עונשים קלים יותר. אם לא נכלול שותפות לאחר המעשה יהיה דינה כדין שותפות בחוק הפלילי.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: מדוע? מי חייב לפי החוק הפלילי?

מ. גלס: (הקריא סעיף 26 לפקודת החוק הפלילי). לאחר מכן יש הוראות מיוחדות בקשר למעמדה של האשה, ובכל מקרה אחר מחצית העונש המכסימלי שנקבע לעבירה העיקרית.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: מר מינץ מעיר תשומת ליבי שבסעיף 26 לפקודת החוק הפלילי כתוב: למען אפשר לאדם אחר להמלט מהעונש. הוא משתתף איתו בהחזקת החוטפים. המעשה הוא החטיפה.

בסעיף 15(א)(2) ביקשנו להוסיף את המלה: "אדם" אחרי: "המפעיל כלי טיס או מחזיק בו".

מ. גלס: בסעיף 15(א)(2) חזרתם לנוסח הכחול: "המשתתף מרצונו בהפעלת כלי טיס, ביודעו כי כלי הטיס נתפס...".

אני מביין שמר מינץ העיר שהמלה "לחטוף" חסרה.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: היא חסרה גם בסעיף קטן (1). נניח שהוא נכנס לכלי הטיס, משתלט עליו, מאיים ואומר: אתן למטוס להמשיך בדרכו לאחר שאוציא שני אנשים ממנו.

מ. גלס: אינני אומר שמבחינה פורמלית זהו נושא חדש. נכון שעניין זה לא עמד לנגד עינינו בשעה שהצענו את ההצעה הזאת. הוועדה ריבונית להוסיף זאת. הייתי מציע לשקול את העניין אם עניין זה איננו נושא של עבירות חוץ.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אני מדבר רק על תוך כדי טיסה.

מ. גלס: רצוני להעיר לסדר: הוועדה עד כה החליטה שלא לקבוע הוראה מפורשת בנידון, אך היא יכולה להחליט על כך.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אולי נכתוב בסעיף 16 לפני המלה "לסכן" - "העושה מעשה בכוונה לסכן" - את המלה "לחטוף".

מ. גלס: בעניין מעצר אדם יש לנו דעה מסויימת. הנושא הוא די חשוב כדי לא להכניס אותו בדרך אגב לאחד הסעיפים, אלא להוסיפו כסעיף נפרד.

כפי שנתבקשנו אנו מציעים סעיף נפרד בו ייאמר: "העוצר אדם שהיה מצוי בכלי טיס שנעברה בו עבירה לפי סעיף 15 או המחזיק אותו אדם במעצר דינו... בעבירה לפי סעיף זה יהא זה הגנה אם יוכיח הנאשם אחד מאלה: (1) המעצר הוא על עבירה לפי פרק זה; (2) המעצר בוצע על-פי סמכויות שהוענקו בחיקוק".

י. ארידור: הבעיה היא בסעיף 16א, אינני מתייחס עתה לנוסח שהציע מר גלס אשר מתייחס לשלב מאוחר יותר. במה שקשור לפעולות שנעשו לאחר החטיפה, במידה שנעברה איזו שהיא עבירה לאחר החטיפה, זהו סיוע לאחר מעשה. נראה לי שאנו צריכים להגדיר זאת כמעשי עבירה נפרדים מה שאיך כן לגבי סיוע בשעת מעשה שזה משולב בעבירה העיקרית ודינו כדין העבירה העיקרית.

א. אנקוריון: התעוררה פה שאלת עצם החטיפה, נושא זה צריך לעמוד על סדר-היום. עלינו להחליט אם לקבלו ובאיזו מסגרת. אם נחליט לקבלו יהא זה סעיף נפרד.

אני ביקשתי חוות דעתו של מר גלס באשר לדברים המכוסים על-פי הסעיפים הכלליים שישנם בחוק ביחס לקשר ונסיון. מר גלס התחיל בשותפות לאחר מעשה והוא לא גמר. אני מבקש שיסיים את מה שביקשתי ממנו כדי שנוכל להתייחס לכך. הרגשתי היא שאנחנו רוצים שזה יתפוש בקשר לנסיון ולשידול. אם יש דברים המכוסים בחוק הפלילי, הם מכוסים, ואם יש מקרה שמה שמכוסה יש בו עונש קל יותר נשקול אם אנחנו רוצים להטיל אותו עונש או לא.

מ. גלס: ראשית כל רצוני לערוך רשימה באילו אנשים מדובר. האפשרויות השונות לפי הנאמר בפקודת החוק הפלילי הן: (א) כל אותם האנשים הנחשבים כמשדלים וכמסייעים - סעיף 23 לפקודת החוק הפלילי; (ב) יש אדם המנסה לעבור את העבירה - סעיף הנסיון בסעיף 29; (ג) שני אנשים הקושרים קשר לבצע את העבירה - סעיף 34; (ד) אדם המנסה לשדל אדם אחר לעבור את העבירה אך אינו מצליח בנסיונו זה - סעיף 31; (ה) המסייע לאחר המעשה - סעיף 26.

יש כמובן גם אפשרות תיאורטית (שהעלה חבר-הכנסת בן-פורת). הכנסת ריבונית להטיל עונש על מעשה תכנון.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אנחנו החלטנו להוריד נושא זה מסדר-היום.

נ. אליעד: אני לא הורדתי זאת.

מ. גלס: בחקיקת שעת חירום, לגבי עבירות ספציפיות, אנו יוצרים לפעמים עבירות תכנון עצמאיות.

ב. הלוי: לא רק בחקיקת שעת חירום. בכל תחיקת בסחון קיים ענין התכנון.

מ. גלס: במקרה כזה הטכניקה היא לא ליצור צורה נפרדת של ביצוע עבירה, אלא קובעים עובדות מסויימות המהוות תכנון והן תהיינה העבירות. אבל אם ניקח את העבירות הפליליות הרגילות שלנו נוכל להוציא את התכנון מהדיון שלנו ואני חושב שהאפשרויות השונות שהצבעתי עליהן הן הצורות השונות של מעורבות בעבירה.

(א) המשדל והמסייע - דינו כדין המבצע העיקרי;

(ב) המנסה - יש סולם של עונשים. העונש על הנסיון הוא נמוך יותר מאשר העונש על המעשה המושלם. סעיף 29 לפקודת החוק הפלילי אומר: אם העונש שנקבע לעבירה הוא מוות אזי העונש על נסיון הוא מאסר עולם. אם זאת חריגה, להבדיל מרצח, הרי העונש המכסימלי לנסיון הוא 14 שנה, ועוד: היוצא מן הכלל של העבירות החמורות ביותר עונשו מחצית העונש המכסימלי;

(ג) קשר: סעיף 34 אומר - אם לא נקבע למעשה עונש אחר בחוק, ואם זה מאסר עולם - הוא חייב רק 7 שנים;

(ד) המנסה לשדל: הבעיה פה אינה העונש (סעיף 31 לחוק הפלילי) העונש הוא כמו בנסיון;

מ. גלס:

שני סייגים אחרים לסעיף 31, וזה הניע אותי לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת ארידור. (א) זה מקטין את המכסימום שנקבע לפי החוק שלנו. ייתכן שהעבירה תבוצע במדינות העשויות לחוקק בעניינים אלה חוקים לא נוחים לנו וזה עשוי להפריע לנו; (ב) כאן כמובן יכול להיות שדוקא יפעילו לחץ על אותה מדינה שלא לבקש ואז תפסנו את האיש אצלנו ואנו חסרי אונים. לכן מטעם זה נראה לי, אם כי הדבר הזה להלכה מכוסה, שיש אולי טעם לכלול את הנסיון;

(ח) המסייע לאחר מעשה: העונשים שונים.

תכנון לא נכלל. זו שאלה. אתם ממונים לקבוע זאת, כי סקודת החוק הסלילי אינה מכירה מושג זה.

סעיף 32 אינו תכנון אך קרוב לתכנון. י. מינץ:

סעיף 32 הוא אחד מדרכי התכנון. מ. גלס:

חיו"ר י.ש. בן-מאיר: המסייע - מכוסה.

המנסח וחקושר - מכוסים, אך העונשים הם אחרים. אנו רוצים שהעונש יהיה אותו עונש כמעשה העבירה.

המנסח לשדל - יש סמך אם זה מכוסה בכלל. אנו מתנגדים לכך ולכן נכליל זאת.

המסייע לאחר מעשה: האם רוצים אנו שהעונשים יהיו אותם עונשים. אם אין התנגדות, אז נכליל זאת.

אם מכלילים אנו קשר ונסיון ונוסיף את "המנסח לשדל" ו"המסייע לאחר מעשה" - נסדיר הכל.

לגבי תכנון: האם נביא בחשבון גם בעיית תכנון של איש אחד?

בענין האירוסטיקציה - סמכות בתי המשפט ---

עקרונית, מבין אני שאחד החברים מצביע על הניסוח שלנו לגבי סעיף הסמכות המורחב בחו"ל וטוען שזה איננו מכוסה. האמצעי הנכון הוא להרחיב את הסמכות. ב. הלוי:

הצעתך רלבנטית אם נחליט שסעיף 2 חסר. חיו"ר י.ש. בן-מאיר:

האם לא רצוי לכתוב בסעיף 2 סעיף כללי - שלבתי המשפט יש סמכות לדון בכל העבירות הנזכרות בחוק זה. זהו הדבר הראשון שמתבקש לעשותו. זה צריך להיות דבר ראשון המובן מאליו. ב. הלוי:

יש כל מיני ניואנסים שלא תכסה בנוסח הזה. תכתוב מה מתייחס לגבי כלי טיס. אתן לך דוגמה: סעיף קטן (ב) הוא עבירה שלא צריכה להיות עליו אירוסטיקציה. חיו"ר י.ש. בן-מאיר:

אם קובעים אנו בחוק זה עבירה מסויימת שלא תיחת בת עונשין לפי חוק הכללי הקיים וקובעים בסעיף אחר שכל העבירות בפרק זה הן בנות עונשין - וצריך לציין אם בוצעו בארץ או בחו"ל - אני מציע בזה רישמית שהפתרון צריך להיות בנוגע לסמכות. צריך להיות סעיף אחד, ראשון או אחרון האומר: לבתי-המשפט יש סמכות לדון בכל העבירות הנזכרות בחוק זה. ב. הלוי:

לגופו של ענין: הייתי חולך לפי המתכונת של חוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה) השי"ז-1957. אלה הן עבירות בטחון לפי מחותן. די בסקודת החוק הסלילי 1936, אלא אם יבואו הוראות אחרות. מצא המחוקק לומר: "קשר או נסיון לעבור עבירה לפי חוק זה, דינם

ב. הלוי:

כדין מעשה העבירה! אני מציע להמשיך ללכת בדרך זו. סעיף אחר אומר: דין מחפה על עבירה - אדם היודע שמישהו זומט לעבור עבירה ולא פועל באופן סביר כדי למנעו - דינו מאסר 7 שנים.

אני חושב שכדאי ללכת לפי המתכונת הזאת. אין צורך להעתיק כל סעיף, אלא לעשות זאת לפי חוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה).

בנוגע למודלציות של העבירות יש להוסיף סעיף שכל הדברים שדיברנו עליהם, גם מעשה, גם הכנה וגם חיפוי על עבירה, כל זה דינו כדין ביצוע עבירה. במידה שהדברים מכוסים על-ידי החוק הפלילי-העונש הוא מחצית העונש, או שלוש שנים וכל זה לא הולם את המטרה שלנו.

ג. אליעד: אני בדרך-כלל מקבל את דעתו של חבר-הכנסת הלוי. השאלה: אינני רואה את ענין התכנון או ההכנה והייתי רוצה שזה יכלל בחוק זה.

ב. הלוי: גם אני רוצה בכך.

ג. אליעד: נניח שהביון שומע על אדם מסויים העוסק בתכנון חטיפה ולאחר מכן אף תופש אותו בבית מלון עם רשימה של שעות טיסה של כל חברות הטיס וכו', אותו אדם עוד לא עשה שום נסיון לביצוע החטיפה, הוא בסך-הכל עורך רשימה. לדעתי לא ברור ממעשהו שזהו נסיון למעשה חטיפה, אלא מעשהו בגבולות של תכנון או הכנה בלבד. אני מציע שההכנה והתכנון יכללו בחוק זה כשם שהם כלולים בחוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה). לדעתי ענין הטיס הוא חוק בטחון ממדרגה ראשונה ואין שום סיבה שיהיה הבדל מסויים בין חוק בטחון לחוק בטחון אחר.

באשר לסמכות: אני מצטרף לדעתו של חבר-הכנסת הלוי.

א. אנקוריון: אני תמים דעים בנושא השוואת העונשים. אם אנו רוצים אותם העונשים עלינו לכלול זאת בסעיף 16א, או משהו דומה לזה. אני מסכים באופן כללי לכך, כי לא בדקתי, אלא רק שמעתי על כל אותם דברים המנויים בחוק בטחון המדינה. במידה שאותם דברים אינם מכוסים בחוק הפלילי נכלול אותם גם כן.

אני מתנגד לכך שנחזור לענין הסמכות. אינני מבין את הצעתו של חבר-הכנסת הלוי המוצעת עקב אי השתתפותו בישיבה. ישנם סעיפי משנה אחדים, יש אפשרויות אחדות. בסעיף קטן (א) של סעיף 2 נאמר: "עבר בשטח ישראל או מחוצה לו, עבירה בתוך כלי טיס ישראלי, או לגבי כלי טיס ישראלי, או לגבי אדם, או נכס המצוי בו;" ולאחר מכן מובאת הגדרה של "מצוי בכלי טיס" - "לרבות מצוי בשדה תעופה או במקום נחיתה אחר בדרכו אל כלי הטיס או ממנו או מוחזק מחוץ לכל הטיס אם הוצא מחוכו שלא מרצונו...". הסעיף כולל הימצאותו לא רק בזרקה, כי אם גם ברבת עמוץ, ובית המשפט בישראל מוסמך לדון לפי דיני ישראל אדם שעבר עבירה כזאת. אם נשוב ונרחיב את הסמכות נסתבך שלא לצורך;

לא כן לגבי התכנון. עלינו להזהר שלא להביא את הדברים לידי אבסורד. אם אדם מתכנן לחטוף מטוס, אינני מדבר על התרברבות שאינה מגיעה לכלל מעשה, ומכין רשימות - זהו כבר נסיון לחטיפה.

מ. ביבי: בקשר לתכנון: אם נכליל תכנון בחוק עלולה להיכלל יריעה כל כך רחבה, שאפילו אדם שרק התרברב יכול להיות מובא לדין. מדוע החוק הפלילי לא כלל תכנון עד כה? כי הוא אינו רואה אחיזה של ממש בכך. רק כאשר מגיעים הדברים לכלל מעשה מחושב זהו נסיון. יכול להיות שאדם הכין לו רשימת זמני טיסות מטוסים, כי הוא ממריא לעיתים קרובות לארצות שונות, והוא הכין את הרשימה לנוחיותו. האם מספקת רק הלשנה של מישהו על אדם שהביע רצונו לחטוף

מ. ביבי:

מטוס כדי שיילקח לבית-המשפט? אינני רוצה שבכך שנכליל את התכנון בחוק יישפטו אנשים שאינם עבריינים. אילו היו מגדירים מהו תכנון אוי הייתי חושב אם להכליל "תכנון" - שהגדרתו תהיה בכתב - בחוק אם לאו. בכל ההצעות האלה שהובאו בפנינו לא נראית לי הצעה של ממש שאפשר להציג אותה כעבירה פלילית על החוק.

מ. פורוש:

אני בדעה שחוק זה הוא מעין תוספת או כמתכונת חוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה). כל מה שנאמר בחוק בטחון המדינה יש לכלול בחוק זה. אינני חושב שיש להוסיף על סעיף 2, כי סעיף 2 הוא סעיף מפורט וכולל כל מה שאנו מעוניינים שיכלול. אם הסעיף הכללי שהציע חבר-הכנסת הלוי יתקבל זה יכול לסבך אותנו בבוא היום ויכלול דברים שלא התכוונו שיכללו. אפשר להוסיף זאת בחוק המסגרת הזאת, אך לא לרשום זאת בתור סעיף כללי, כי זה יסבך אותנו.

אני מתנגד להוספת "תכנון". חכנון כשלעצמו

הוא דבר כללי ומופשט, ברגע שהתכנון עובר למשהו ספציפי יותר הוא כבר כלול בהגדרת נסיון או קשר וזה מכוסה במושגים המקובלים. אנו הייני עדים לכך ששני אירגוני חבלה התרברבו כי אירגוניהם הם שביצעו חבלה מסויימת.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

אני מבין שהענין יתברר על-ידי היועץ המשפטי. איננו הולכים לפי המתכונת של חוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה), אלא לפי אמנת טוקיו.

ב. הלוי:

האם שוד וחטיפה הם באמנת טוקיו?

הוחלט:

לאשר סעיף 16א כפי שמופיע בסעיף 1 של נוסח התיקונים משיבת הוועדה מיום 20.9.70.

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

מי בעד הוספת "תכנון"?

מ. בן-פורת:

מדוע לא לכתוב במקום "מתכנן" - "מגלה כוונות"?

מ. גלס:

בחוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה) כתוב: "מי שעשה מעשה המגלה אחת הכוונות האמורות בסעיפים 7, 8, או 9, דינו מאסר 10 שנים".

סעיפים 7, 8, ו-9 של חוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה) מדברים על כוונות ספציפיות. פה יש לכתוב: "מי שעשה מעשה המגלה כוונה לבצע עבירה כאמור בסעיף 15 או 16, דינו...".

הוחלט:

להוסיף סעיף האומר: "מי שעשה מעשה המגלה כוונה לבצע עבירה כאמור בסעיף 15 או 16, דינו...".

הסתייגות לחבר-הכנסת בן-מאיר.

ב. הלוי:

אני מציע: "דינו כדין מעשה העבירה".

היו"ר י.ש. בן-מאיר:

אתה מציע עונש מירבי כמו על העבירה עצמה.

מ. בן-פורת:

אני מציע - "דינו מאסר 10 שנים", כפי שמופיע בחוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה).

י. ארידור:

אני מציע שלא נחליט עתה על העונש, אלא נדון בכך כאשר נדון בשאלת העונשין בכללותה.

א. אנקורי:

אני תומך בהצעת חבר-הכנסת ארידור.

י. ארידור:

אינני סבור שאנחנו צריכים להחמיר מעבר לחומרה הקיימת בחוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה).

י. ארידור:

אני מציע לדחות את ההחלטה בנושא זה.

הוחלט: לדון בעונש כאשר יגיעו לדיון בסעיפי העונשין של סעיפים 15 ו-16.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אשר לבעיית האירוסטיקציה: חבר-הכנסת הלוי רוצה לעשות אירוסטיקציה כללית על הכל. ברור שאם נאמר "על כל עבירות הנזכרות בחוק זה" נרחיב בכך את הסמכות הרבה מעבר לסעיף 2.

ב. הלוי: יש לי שני נימוקים לכך: פורמלית - בהיעדרי התקבלה הצעתו של חבר-הכנסת צדוק להוסיף בסעיף הסמכות את המלים: "כל עבירה לפי סעיף 15", אני מציע שייכתב גם "סעיף 16" - כל החוק. מה שטוב לגבי סעיף 15 טוב לגבי כל החוק. שתהיה סמכות ישראלית לשפוט אותו. הסמכות צריכה להיות, אין זאת אומרת שנדרוש הסגרת האדם מכל מקום. אם מישהו יועמד לדין שלא יוכלו לטעון שיש עבירה, אך אין סמכות לשפוט אותו. לכן אני מציע אף אם זה מכוסה לפי סעיף 2, שהסמכות צריכה להיות על כל עבירה על החוק הזה.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: בסעיף 16 ב לא מדובר על אירוסטיקציה.

מ. גלס: אם כך אין משמעות לסעיף 16.

ב. הלוי: כוונתי היא לעבירות לפי "פרק זה" ולא "חוק זה".

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אם כך היה עליך לומר סעיף 16.

הצעתו של חבר-הכנסת הלוי היא: (בתיקונים שסוכם בשיבת הוועדה מיום 20.9.70), בסעיף 17(א)(1) במקום "לפי חוק זה" יבוא: "לפי פרק זה"; ובסעיף קטן (ב) של אותו סעיף במקום: "לפי סעיף 15" יבוא "לפי סעיפים 15 ו-16".

הוחלט: לקבל הצעתו של חבר-הכנסת הלוי.

הסתייגות לחבר-הכנסת בן-מאיר לגבי אירוסטיקציה ולגבי מחיקת סעיף 16.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אני מציע להשאיר סעיף 16.

מ. גלס: אם כך אפשר להשאיר סעיף 16 אפילו לדידי אלה שמוסיפים אירוסטיקציה.

י. מינץ: ללא כל קשר באשר למקומו של סעיף 16 המדבר בעצם בהגדרת העבירה עצמה, אנו מעוניינים בפורומים בינלאומיים להדגיש את האופי האוניברסלי של עבירות אלה, גם מטעם זה רצוי שסעיף 16 ישאר.

א. אנקוריון: האם לא כדאי שסעיף 16 יתחלק: (א) האספקט המהותי, (ב) האספקט הסמכותי? להוסיף: "העבירה בוצעה לגבי תושב ישראלי או תושב שאינו ישראלי".

ב. הלוי: אני חושב שחבר-הכנסת אנקוריון צודק.

מ. גלס: לכן הצעתי: "כאמור בסעיף 16".

היו"ר י.ש. בן-מאיר: בסעיף 2 (תיקונים שסוכם בשיבת הוועדה מ-18.9.70) אמרנו "תושב ישראל", אך אם נרחיב זאת לגבי כל אדם בעולם, לשם מה יש צורך לכתוב תושב או אזרח? בסעיף 2 אני משאיר, אז לא צריך לכתוב אם הוא תושב.

י. ארידור: בסעיף 16ב אין נפקא מינה אם העבירה בוצעה בשטח ישראל או מחוצה לו וכך אם העבירה בוצעה לגבי כלי טיס ישראלי או לגבי כלי טיס שאינם ישראלי. מה יקרה אם מזה ילמדו לגבי סעיף 5; יוצא שבסעיף 5 זה יחול רק על כלי טיס גם בשטח ישראל וזה לא כתוב.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: ברור שזה לא חל.

י. ארידור: אילו סעיף 16ב לא היה קיים הייתי חושב שהסמכות מספקת, אבל כאשר מוסיפים ב-16ב הוראה מיוחדת עלול להתפרש שקיוון שהוראות אלה אינן נמצאות בסעיף 5 האם זה בכלי טיס אזרחי ובשטח ישראל?

היו"ר י.ש. בן-מאיר: כלי טיס ישראלי הוא שטח ישראלי. זה חל על סעיף 5. אם זה היה בכלי טיס לא ישראלי אז סעיף 5 אינו חל.

י. ארידור: אני מסכים לפירוש הזה, אך הפירוש הזה עלול לעמוד בסימן שאלה כאשר אנו מוסיפים את 16ב. לאחר הרחבת הסמכות. כל זמן שלא הוספנו את הסמכות זה יעמוד בסימן שאלה. סעיף 16ב מיותר.

ב. הלוי: מה שאנחנו הוספנו ותיקנו, אמרנו בפירוש: עבירות לפי פרק ג', כדי להבטיח שאלה הן העבירות המרכזיות החמורות ביותר. אלה לא הדברים הטכניים האדמיניסטרטיביים הנוהליים שיש גם כן סנקציות פליליות. כדי להבטיח את הסמכות האוניברסלית לגבי העבירות אז כתבנו אולי דבר מיותר, אבל אין פירוש לגבי סעיף 5. לכן לא צריך למצוא ספיקות מיותרים.

ה צ ב ע ה

הוחלט: לא למחוק סעיף 16ב.

זכות הסתייגות לחבר-הכנסת ארידור.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: בסעיף 10(ז) כתוב: "סעיף זה לא יחול על קברניט כלי טיס צבאי". חבר הכנסת תופיק טובי מציע שהסעיף כן יחול על כלי טיס צבאי. מי תומך בהצעת חבר-הכנסת תופיק טובי? אין תמיכה בהצעת חבר-הכנסת תופיק טובי.

סעיף 17(א):

א. אנקוריין: האם החלטנו דבר מה לגבי ענין חטיפה ממש?

היו"ר י.ש. בן-מאיר: עוד נדון בנקודה זו, היא רשומה אצלי.

סעיף קטן (ב):

מ. בן-פורת: רצוני להרהר בקול רם בענין המטען שעלול להיות מטען של כלי נשק או תחמושת המועברים למחבלים. לפי סעיף זה לא נוכל לתפוש ולהחזיק אותו.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: אסור להעלות על כלי טיס נשק או כלי חבלה. אני מציע שלא נכנס לענין זה.

סעיף קטן (ג):

מ. גלס: כאן חייבות להיות "רשויות מוסמכות", כפי שכתוב ולא "רשות מוסמכת".

י. מינץ:
 לגבי סעיף 17, בסעיף קטן (ב) כתוב: "בוצעה לגבי כלי טיס עבירה לפי סעיף 15; יש לכתוב: "לפי סעיפים 15 ו-16; ב-17(א)(1) יש לכתוב: "לפי פרק זה" במקום "לפי חוק זה".

הוחלט: בסעיף 17(א)(1) במקום: "לפי חוק זה" יבוא: "לפי פרק זה";

בסעיף קטן (ב) במקום "עבירה לפי סעיף 15" יבוא: "עבירה לפי סעיפים 15 ו-16".

מ. גלס: אני מציע בסעיף 18 במקום "לעבירות" יבוא: "להוראת פרק ב' בלבד".

הוחלט: בסעיף 18 במקום "לעבירות" יבוא "להוראת פרק ב' בלבד".

חיו"ר י.ש. בן-מאיר: בסעיף 16 מדובר רק לגבי המטוס. מה לגבי האדם?

מ. גלס:
 הצעתי והקראתי את ההצעה: "העוצר אדם שהיה מצוי בפלי טיס שנעברה בו עבירה לפי סעיף 15 או המחזיק אותו אדם במעצר דינו... בעבירה לפי סעיף זה יהא זה חגנה אם יופיה הנאשם אחד מאלה: (1) המעצר הוא על עבירה לפי פרק זה, (2) המעצר בוצע על-פני סמכויות שהוענקו בחיקוק".

הוחלט: לאשר הסעיף הנ"ל.

פרק 7 = שונות
סעיף 18 (הגנת המטוס):

ב. הלוי: אחרי המלים: "לעבירה שנעברה" צריך לבוא "על חוק זה".

הוחלט: אחרי המלה "שנעברה" יבוא "על חוק זה".

מ. בן-מאיר: מה לגבי ארץ שאינן לנו בה קונסול או שוטף ארץ ערבית, או צפון אפריקאית?

חיו"ר י.ש. בן-מאיר: האם קונסול פולל מיופח פוח?

מ. גלס:
 הראיות צריכות להיות ישירות וזוהו חריג מחדין הפלילי. אם יש עד עליו לבוא בפני בית-המשפט שבית-המשפט יראה וישמע אותו. כאן בגלל קשיים אנחנו מרחיבים זאת.

מ. פורוש: מדוע לא לחוסין "או על-ידי אישיות מוסמכת"?

מ. בן-מאיר: אז זה מחייב צו של שר המשפטים. נניח באלג'יריה יש לנו מיטחו שיכול לגבות עדות שנגבתה מהמטוס שהוא ישלח את העדות אלינו.

מ. גלס: אל תשכחו שזו לא רק העדות של הקטיגוריה אלא גם של חסניגוריה.

מה שאנו מציעים כאן אינו כתוב באמנת טוקיו, אלא בחוק חבריטי.

חיו"ר י.ש. בן-מאיר: מדוע לא לחוסין "או מי שחוסמך לכך על-ידי שר המשפטים"? נניח ששר המשפטים יאמר שכל קברניט של אל-על מוסמך לכך.

מ. גלס: אני מוכן לקבל זאת.

י. ארידור: אני חושב שהסמכה כללית ונרחבת של שר המשפטים לא תהיה לטובה. יהיה רע מאוד אם

נסמין קברניט לעשות זאת.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: תסמוך על שר המשפטים שלא יעשה זאת. הזכרתי קברניט כי יש קברניט שהוא גם משפטן. יכול להיות ששר המשפטים ישלח קברניט משפטן שיודע את הדברים הטכניים.

נ. אליעד: מדוע שלא יהיה בית-משפט? אינני יודע מה יחליט שר המשפטים.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: בדברים כאלה יש למהר מאוד.

נ. אליעד: בית המשפט יכול להיות מהיר יותר משר המשפטים.

ב. הלוי: האם ההצעה ששר המשפטים יסמין תהיה לגבי כל מקרה אינדיבידואלי, או תירשם בתקנות?

מ. גלס: אפילו בענין מסויים.

היו"ר י.ש. בן-מאיר: כוונתי היא בעיקר בענין מסויים. יכול להיות שהאדם גוסס וזה ענין של רגעים.

י. מינץ: זה יכול להיות גם לגבי הסגרה המצרית פעולה דחופה, נניח עם ליילה חאלד. אם אין אפשרות לקבל את האישור בארץ יהיה צורך לעשות פעולה דחופה.

הוחלט: להוסיף לסיפה של סעיף קטן (2): "או מי שהוסמך על-ידי שר המשפטים.

סעיף 19:

אושר

סעיף 20:

אושר

סעיף 21:

י. ארידור: אני מבקש שהתקנות תותקנה באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט.

נ. אליעד: אם יתגלעו חילוקי דעות בין שני השרים, מי יכריע ביניהם?

מ. גלס: ממשלת ישראל.

מ. בן-פורת: אני מתנגד שהתקנות תותקנה באישור ועדת החוקה חוק ומשפט. ענין אישור ועדת החוקה הוא חרב פיפיות. אני רוצה להיות חופשי לבקר את הממשלה. אני לא רוצה להיות שותף לה בצווים ובתקנות. תפקידנו לבקר ולא להיות שותפים למעשה.

מ. ביבי: כאשר מדובר בשיתופה של ועדת החוקה, חוק ומשפט בהתקנות תקנות צריכה הוועדה לעשות זאת כאשר היא רוצה להיות שותפה במעשה ואיננה רוצה שהממשלה לבדה תעשה אותו. המקרים לפנינו הם מקרים שאיננו רוצים שהממשלה תעשה אותם לבדה שמא היא תיטה לכיוון שאיננו רצוי לנו. אם תהיה רשות מוסמכת

מ. ביבי:

אינני סבור שזה דבר קרדינלי שהממשלה איננה יכולה לעשות זאת לבדה, אני חושב שזה איננו בסדר גודל שוועדת החוקה צריכה להתייחס אליו.

י. ארידור:

על חקיקת משנה, ובייחוד חקיקת משנה פלילית, צריך שיהיה פיקוח. יש משהו מיוחד בחוק הטיס: היה חוק פשוט שהוגש לוועדה בפשטות ובדחיפות, אנחנו עשינו עבודה מתוקנת וזאת עבודה טובה. לא הייתי רוצה שתקנות שיש להן רגישות כל כך גדולה יעברו ללא פיקוח של הוועדה. אינני מחפש לתפוש את הממשלה בכשלון. אם אני יכול למנוע את הכשלון בזמנו אזי טוב יותר.

מ. ביבי:

אני מבקש לדחות את ההצבעה לכשנגיע להצבעות האחרות שנתרו.

נ. אליעד:

אולי לא באישור אלא בהתייעצות ועדת החוקה?

מ. בן-פורת:

אני מקבל הצעת חבר-הכנסת אליעד.

היו"ר י. ש. בן-מאיר:

לגבי עניינים פיסקליים מציע השר ספיד תמיד אישורה של ועדת הכספים. העניינים הבטחוניים אינם פחות חשובים מהעניינים הפיסקליים; אבל חבר-הכנסת ביבי ביקש לדחות את ההצבעה וכך נעשה.

הישיבה הבאה תחקיים יומיים לפני פתיחת המושב השני של הכנסת. אני מניח שהיא תחקיים בשבוע האחרון של הפגרה, בה נדון בכל העניינים שנשארו פתוחים.

אני מודה לחברים וליועצים המשפטיים על כל העבודה שנעשתה בחודש זה.

אני מברך את כל חברי הוועדה.

י. מינץ:

אני מביע תודה לחברי הוועדה שהתפנו לעסוק בחוק זה ועשו עבודה ראויה לציון.

הישיבה נעולה.